

JA' TI SCARTA TI QUERMANOTIC TE TI EFESOE ti its'ibabat yu'un ti Pabloe

*Ti Pabloe hech lic sc'opon ti carta ti quermanotic
te ti Efesoe*

¹ Ho'on Pabloun, ho'on jcholc'opun yu'un ti Jesucristoe yu'un hech laj sc'an yo'nton ti Diose. Chajc'oponoxuc ti carta, ho'oxuc ti jun avo'ntonic ach'unobjeic sc'op ti Cristo Jesuse te ti jteclum Efesoe.

² Ac'o yac'boxuc bendición ti Jtotic Diose xchi'uc ti Cajvaltic Jesucristoe. Ac'o yac'boxuc jun avo'ntonic ti jujunoxuque hech mu xlo'laj avo'ntonic.

*Ja' sc'opilal ti laj xa yac'bucutic ep bendición ti
sventa ti Cristoe ti Diose*

³ Ac'o pasatuc ti muc' ti Diose, ja' ti Dios yu'un ti Cajvaltic Jesucristoe, ja' ti Stot uque, yu'un laj xa yac'bucutic ti sventa ti Cristoe scotol ti bendicione ti oy ti vinajele.

⁴ Ti c'alal mu to chlic spas ti balumile ti Diose, ja' hech yorail lic st'ujucutic yu'un hech ti sventa ti Cristoe toj co'ntontic mu'yuc jmultic chijc'otucutic ti stojol ti Diose.

⁵ Yu'un c'uxucutic ti yo'nton, hech yu'un vo'one hech xchapanoj ti yol snich'onucutic chijc'otucutic ti sventa ti Jesucristoe. Yu'un yutsil yo'nton ti hech laj yic'ucutique.

6 Yu'un ti hech laj yic'ucutique, yu'un hech tsc'an ti chich'pasel ti muc'stuc. Hech yu'un yutsil yo'nton laj xc'uxubinucutic, hech laj stsacutic ti venta ti sventa ti Snich'one, ja' ti lum c'ux ti yo'ntone.

7 Yu'un ti lum ep laj xc'uxubinucutique hech yu'un laj yac' ti milel ti cruz ti Snich'one ti jventatic. Hech yu'un ti colemucutic xa ti ora to. Ch'ayem xa jmultic.

8 Yutsil yo'nton ti hech laj xa xc'uxubinucutique.

9 Yutsil yo'nton ti laj xa yac'bucutic sp'ijil co'ntontique. Scotol laj xa yac'bucutic jna'tic. Ti ora to laj xa yac'bucutic jna'tic ti Diose ti c'usi snopoj ti vo'one yu'un laj xa stac talel ti Snich'one. Ti vo'one mu'yuc much'u i'ac'bat sna'.

10 Laj xa yac'bucutic jna'tic ti Diose ti ch'acbil xa yu'un ti c'usi ora tsta yorail ti chistsobucutic jcotoltic buc no'ox oyucutic, mi te xa oyucutic ti vinajel, mi li' to oyucutic ti balumil, yu'un hech chispasucutic ti mantal jcotoltic ti Cristoe.

11-12 Ho'ontutic ti jmalaojtutic ti chtal ti Jcoltavaneje, ho'ontutic ti judiountutique, ja' ti sventa ti Cristoe ti yu'ununtutic xa ti Diose. Hech xchapanoj ti vo'one hech yu'un ic'ot xa ti pasel. Yu'un hech tpsat ti muc' ti Diose ti jventatutic.

13 Ja' no'ox hech uc ti ho'oxuque ti yanlum crixchanooxuque, c'alal laj ava'yic ti lequil ach' c'ope ti ja' melele, ja' ti chijcolucutic yu'une, laj ach'unic ti ja' Jcoltavanej avu'unic uc ti Cristoe hech ti sventa ti Cristoe laj avich'ic uc ti Ch'ul Espíritue ti albilucutic ti chquich'tique. Ja' señail ti yu'unucutic xa ti Diose.

14 Ti Ch'ul Espíritue ti quich'ojtique ja' señail

yac'objbucutic ti Diose ti scotol chc'ot quich'tic ti c'utic yalobjbucutic ti chquich'tique. Hech pasbil ti muc' ti Diose chc'ot.

Ja' sc'opilal ti tsc'ambe vocol ti Diose ti Pabloe yu'un más ac'o yojtiquinic ti Diose ti quermanotique

¹⁵ Laj xa ca'ibot ac'opilalic ti lec ach'unobjbeic sc'op ti Cajvaltic Jesuse, ti c'ux chava'yic scotol ti quermanotic ti co'ol jch'unojtic xchi'uque ti buc no'ox oyique.

¹⁶ Hech yu'un c'alal hech laj ca'i, hech lic calbe ti Diose: “Hocol aval ti hech laj xa xch'umbot ac'op ti yanlum crixchanoetique”, xcut ti Diose. Asta ti ora hech chcalbe ti Diose. Scotol c'ac'al chajna'oxuc, ti jc'opon Dios ti atojolic.

¹⁷ Ti jc'ambe vocol ti Diose, ja' ti Stot ti Jesu-cristoe, ti ac'o xayac'boxuc sp'ijil avo'ntonic, ti ac'o xayac'boxuc más yu'un chavojtiquinic stuc yu'un jelaven yutsil yo'nton ti Totile.

¹⁸ Ti jc'ambe vocol uc ti ac'o xasjambot asatic xchi'uc avo'ntonic yu'un hech chana'ic ti c'u che'el chac'otic yu'un ti ic'biloxuc xa ti stojole. Hech chana'ic uc ti jelaven yutsil ti c'utic chc'ot quich'tique jcotoltic ti co'ol oyucutic ti stojol ti Diose.

¹⁹ Hech chana'ic uc ti jelaven sp'ijil ti Diose ti yac'oj sba ch-abtej ti jtojoltic, ho'ucutic ti jch'unojtique.

²⁰ Hech chaj c'u che'el ivinaj ti yabtel ti Diose ti laj xcha'cuses loq'uel ti ch'en ti Cristoe, patil laj snacan te ti sbats'ic'ob te ti vinajel, ja' no'ox hech uc ti ora to chiscoltaucutic yu'un mu sna' chjel ti sp'ijile.

²¹ Ti ora to pasbil ti muc' ti Cristoe. Ja' tsots yabtel stuc. Ja' mu tsotsuc yabtel yich'oj ti ch'ul abatique. Yu'un ti Cristoe ja' tspas ti mantal scotol presidenteetic, reyetic, gobiernoetic, ajvaliletic li' ti balumile. Ja' totil stuc ti Cristoe. Mu'yuc much'u hech yan tspasat ti muc' li' ti balumile o te ti vinajel mi ti ora to, mi sbatel osil. Ja' no'ox stuc ti Cajvaltique.

²² Ti Diose laj xa yac'be sventain scotol ti Cristoe. Laj xa yac'be sventainucutic uc jcotoltic ti ho'ucutic ti jch'unobjetic ti sc'ope. Ja' joltic c'otem yu'un ja' chispasucutic ti mantal.

²³ Ja' sbec'talucutic c'otemucutic ho'ucutic ti jch'unobjetic ti sc'ope. Yu'un ti sbec'talucutic c'otemucutique, hech quich'objetic scotol ti yutsil ti Cristoe ti ja' scotol sventainoje.

2

Ja' sc'opilal ti yutsil no'ox yo'nton ti Diose ti laj xa scoltaucutique

¹ Ho'oxuc laj xa yac'boxuc avich'ic ach' cuxlejal yu'un chamenoxuc ono'ox laj yil ti Diose scoj ti mulile, scoj uc ti ep sbolil avo'ntonique laj yil ti Diose.

² Yu'un ti vo'one tale ja' no'ox laj ats'aclic ti crixchanoetique ti c'uc no'ox tspasique. Ja' ach'unobjeic smantal ti ajvalil ti sventainoj ti balumile, ja' ti pucuje, ti yac'oj sba ch-abtej ti stojol ti much'utic mu sc'an xch'umbeic sc'op ti Diose.

³ Ti vo'one tal hechucutic jcotoltic. Ja' batem ti co'ntontic ti c'usi tsc'an ti jbec'taltique. Ja' no'ox laj jpastic c'usi tsc'an ti jbec'taltique, c'usi tsc'an ti co'ntontique. Hech yu'un co'ol quechel ono'ox

quiloxuc yu'un mu xavich'ic circuncisión. Hech yu'un mu xtun laj quiloxuc. Hovil ti mu xtun laj quiloxuque yu'un co'ol mu jch'unojtuc ti Diöse. Ja' no'ox tsots sc'opilal ic'ot cu'untutic ti oy señail ti jbec'taltutique.

¹² Mu me xch'ay ti avo'ntonic ti c'u xa'elanic ti c'alal mu to oyucocuc ti stojol ti Cristoe ti vo'one. Yu'un parte oyucutic ono'ox. Jun to mu'yuc ac'opilalic yu'un ti Diöse. Jun to ja' no'ox jc'opilaltutic chicoltutic ti ho'ontutique ti yelnich'onuntutic ti Israele. Hech yu'un mu'yuc smuc'ul avo'ntonic yu'un mu ono'ox xavojtiquinic ti Diöse. Hech oyoxuc ti vo'one.

¹³ Ti ora to yu'un oyoxuc xa ti stojol ti Cristo Jesuse, na'ic'atic xa tal ti stojol ti Diöse yu'un ti laj yac' sba ti milel avu'unic ti Cristoe.

¹⁴ Yu'un ja' ti sventa ti Cristoe ti jtos co'ntontic ti ora to. Laj xa spasucutic ti jtos no'ox, ho'ucutic ti cha'tos c'otemucutic ono'ox ti vo'one. Hech yu'un ja' ti sventa ti Cristoe ti mu xa jcontrain jbatique hech chaj c'u che'el ti vo'one.

¹⁵ Yu'un c'alal icham ti cruz ti Cristoe, laj stup'be sc'opilal ti mantaletique xchi'uc ti bu tsots sc'opilale xchi'uc ti bu yamal sc'opilale. Laj yac' c'otuc ti jtos no'ox chijc'otucutique, ho'ucutic ti cha'tos c'otemucutic ono'oxe. Hech yu'un ti co'ol ach' crixchanoucucic nijc'otucutic ti ora to. Hech yu'un mu xa jcontrain jbatic.

¹⁶ Yu'un ti icham ti cruz cu'untic ti Cristoe, hech laj yic'ucutic sut tal ti stojol ti Diöse. Hech yu'un ti jtos no'ox nijc'otucutique, ho'ucutic ti cha'tos c'otemucutic ono'oxe. Hech ilaj sc'opilal ti chquilinta jbatique.

¹⁷ Yu'un ti Cristoe tal xcholbucutic ti co'ol chicolucutic ti sventa, ho'oxuc ti mu ono'ox xavojtiquinic ti Diose ti vo'one xchi'uc ti ho'ontutique ti laj cojtiquintutic ono'ox ti Diose.

¹⁸ Hech yu'un ja' ti sventa stuc ti Cristoe ti co'ol ti jc'opontic ti Totile, ho'ucutic ti cha'tos c'otemucutic ono'oxe. Yu'un jun no'ox ti Ch'ul Espíritue ti sventainojucutique.

¹⁹ Hech yu'un ti ora to mu xa parteucutic. Mu xa yanlum crixchanooxuc. Co'ol jlumaltic xa, ho'ucutic ti co'ol oyucutic ti stojol ti Diose, yu'un co'ol yol snich'onucutic xa.

²⁰ Yu'un ti ho'ucutique snaucutic c'otemucutic ti Diose. Ja' ti primero ton ti ch-och ti chiquina, ja' tsots sc'opilal. Ja' ti Jesucristoe. Ti yan xchi'il ti yu'un hech tsatsac yip batele, ho'ontutic ti jcholc'opuntutique xchi'uc ti quermanotic ti chch'amumbat yeic yu'un ti Diose.

²¹ Ja' ti sventa ti Jesucristoe ti hech xmelmun tsatsac sba batel ti nae. Ja' no'ox hech uc xmelmun chotesatic tal ti jchi'iltique ja'to asta templo chijc'ot jcotoltic yu'un ti Cajvaltique.

²² Ti ho'oxuque, yu'un ach'unojbeic sc'op ti Cajvaltique, hech yu'un te xa tiq'uiloxxuc uc. Hech yu'un snaucutic Dios c'otemucutic jcotoltic yu'un oy ti co'ntontic ti Ch'ul Espíritu yu'un ti Diose.

3

Ja' sc'opilal ti Pabloe ti i'ac'bat yabtel yu'un ti Diose ti chcholbe sc'op Dios ti yanlum crixchanoe-tique

¹ Yu'un oy ac'opilalic ti chayic'oxuc ti Diose, ho'oxuc ti yanlum crixchanooxuque, hech yu'un

ho'on Pabloun, ho'on ti li' tiq'uulun ti chuquele yu'un ti hech chajcholboxuque, ti jc'oapon Dios ti atojolic. Yu'un ti li' tiq'uulun ti chuquele yu'un hech laj sc'an ti Cristo Jesuse.

² Chcal ti ava'yojbun jc'opilal ti yutsil yo'nton laj yac'bun cabel ti Diose yu'un chajcholboxuc ti sc'ope.

³ Ti Diose laj yac'bun jna' ti co'nton ti c'usi muc x'ac'bat sna'ic ti crixchanoetic ti vo'one, ja' ti ac'opilalic ti chaxc'uxubinoxuc uc ti Diose. Hech yu'un ti laj xa jts'ibaboxuc jutuc ti carta ja' avi to.

⁴ Hech yu'un ti c'alal chaq'uelic avi to, hech chana'ic ti ja' laj yac'bun jna' ti Diose ti co'nton ja' ti mu'yuc much'u i'ac'bat sna'ic ti vo'onee, ja' ti ac'opilalic ti chascoltaoxuc uc ti Cristoe.

⁵ Ti vo'one mu'yuc much'u i'ac'bat sna'ic. Ti ora to ni'ac'batutic xa jna'tutic, ho'ontutic ti jcholc'opuntutique, xchi'uc ti quermanotic ti chch'amumbat yeic yu'un ti Diose. Ti sventa ti Ch'ul Espíritue ti ni'ac'batutic xa jna'tutique.

⁶ Ja' ni'ac'bat xa jna'tutic ti co'ol jc'opilaltic ti chc'o quich'tic bendicione, ho'oxuc ti yanlum crixchanooxuque xchi'uc ti ho'ontutique ti yelnich'onuntutic ti Israele. Yu'un jun no'ox c'otemucutic xa ti sventa ti Cristoe. Co'ol albilucutic jc'opilaltic ti chijcolucutic sbatel osil ti sventa ti Cristoe mi jch'unojtic ti lequil ach' c'ope.

⁷ Ho'on cabel ti jchol ti lequil ach' c'ope. Yutsil yo'nton hech laj yac'bun cabel ti Diose. Yutsil yo'nton laj yac'bun yip co'nton yu'un hech xu'cu'un ti cabtele.

⁸ Ti ho'one más biq'uitun. Scotol yantic ti oyic ti stojol ti Diose ja' más muc'. Manchuc mi más

biq'uitun, yutsil yo'nton laj yac'bun cabtel ti Diose yu'un chajcholboxuc ava'yic ti lequil ach' c'ope, ho'oxuc ti yanlum crixchanooxuque. Ja' ti jchol ti jelaven yutsil yo'nton ti Cristoe ti mu xlanj ti na'el c'u x'elane.

⁹ Chcac'be sna'ic scotol crixchanoetic ti co'ol chijcolucutic yu'un ti Diose. Mi yanlum crixchanooxuc, mi ho'ontutic, co'ol chijcolucutic. Hech xchapanoj ono'ox ti Diose c'alal lic spas scotol ti c'utic oye. Ti crixchanoetic ti vo'onee mu laj sna'ic ti hech xchapanoj ti Diose ti chacolic uque.

¹⁰ Hech yu'un ti ora to yu'un ti jun no'ox nijc'otucutic xa, ho'ucutic ti jch'unojtic ti ja' Jcoltavanej cu'untique, hech yu'un ho'ucutic ti jventatic ti hech laj xa yilic ti totil ch'ul abatetique, ja' ti te tspasic mantal te ti vinajele, ti jelaven sp'ijil ti Diose. Hech laj sna'ic ti mu jtostosuc ti c'usi snopoj ti Diose.

¹¹ Yu'un ti Diose hech snopoj ono'ox ti yo'nton ti jun no'ox chijc'otucutic ti sventa ti Cajvaltlic Cristo Jesuse.

¹² Ja' ti sventa ti Cajvaltique ti oy stsatsal co'ntontic ti stojol ti Diose. Jun co'ntontic ti jc'opontic, mu xijxi' yu'un jch'unojtic ti laj xa scoltaucutic ti Snich'one.

¹³ Hech yu'un chacalbeic, mu me xavich'ic mul ti ho'oxuque yu'un ti li' chquich' voloc ti aventaique. Ja' sventa avutsilalic ti li' chuculune.

Ja' sc'opilal ti lum ep c'uxucutic ti yo'nton ti Cristoe

¹⁴ Hech yu'un ti jquejan jba ti stojol ti Jtotic Diose, ti jc'opon Dios ti atojolic.

¹⁵ Yu'un ja' Jtotic jcotoltic xchi'uc ti ch'ul abatetic te ti vinajele xchi'uc ho'ucutic li' ti balumile.

¹⁶ Yu'un ti jelaven yutsil yo'ntone, hech yu'un ti jc'ambe vocol yu'un ac'o yac'boxuc stsatsal avo'ntonic xchi'uc sp'ijil avo'ntonic ti sventa ti Ch'ul Espíritu yu'une.

¹⁷ Ti jc'ambe vocol uc ti j'ech'el ac'o xasventaim-boxuc avo'ntonic ti Cristoe yu'un ti oy xch'unojel avo'ntonique. Yu'un ti chaxc'uxubinoxuque, hech yu'un ac'o c'uxuc ti avo'ntonic acotolic. Hech ch-an yip avo'ntonic, hech mu xhibaj avo'ntonic.

¹⁸⁻¹⁹ Hech co'ol chc'ot ti co'ntontic jcotoltic ti lum ep c'uxucutic ti yo'nton ti Cristoe, ti mu p'isbiluc chixc'uxubinucutique, ti ho'ucutique ti oyucutic ti stojol ti Diose. Yu'un ti jc'an ti chana'ic ti mero melé ti ep c'uxoxuc ti yo'ntone, ja' ti mu stac' na'el yu'un lum ep. Yu'un mi hech chach'unique, hech chnoj ti avo'ntonic ti yutsil yo'nton ti Diose.

²⁰ Ti Diose ti yac'oj sba ch-abtej ti co'ntontique, más jelaven xu' tspas. Jutuc no'ox ti c'utic ti jc'ambetique, ti c'utic ti jnoptic ti jc'ambetique.

²¹ Hech yu'un ac'o jpastic ti muc' scotol ora asta sbatel osil jcotoltic ti jc'opilaltic chijcolucutic ti sventa ti Cristo Jesuse. Jun yutsil ti hech chc'ot ti pasel.

4

Ja' sc'opilal ti jun no'ox nijc'otucutic ti sventa ti Ch'ul Espíritue

¹ Ho'on ti li' tiq'uilun ti chuquele yu'un chi'abtej yu'un ti Cajvaltique, hech chacalbeic. Yu'un ti laj

xa yic'oxuc ti stojol ti Diose hech yu'un tsc'an ti toj me chapas abaic li' ti balumile.

² Big'uit me chavac' abaic. Mu me xatoy abaic. Ac'o oyuc yip avo'ntonic, hech chapasbe abaic perdón. Hech chvinaj ti c'ux chava'i abaique.

³ Yu'un jun no'ox nac'otic ti sventa ti Ch'ul Espíritue hech yu'un mu me xap'ev abaic. Tsotsuc me sc'opilal ti avo'ntonic ti mu xap'ev abaique.

⁴ Yu'un jun no'ox nijc'otucutic jcotoltic ti ho'ucutic ti jch'unojtique. Jun ti Ch'ul Espiritu ti quich'ojtique. Hech ono'ox uc jun no'ox ti jcuxlejaltic ti chc'ot quich'tique yu'un co'ol ic'bilucutic ti stojol.

⁵ Jun ti Cajvaltique, jtos ti c'op ti jch'unojtique, jun no'ox ti ich' ho'e.

⁶ Jun ti Dios cu'untique, ja' ti Jtotic cu'untic jcotoltique. Ja' chispasucutic ti mantal jcotoltic, chisventainucutic jcotoltic yu'un hech chijtun yu'un, oy ti co'ntontic jcotoltic.

⁷ Jujunucutic yutsil yo'nton laj xa yac'bucutic jp'ijiltic ti Cristoe. Yantic ti jp'ijiltic ti yac'ojbucutic xa ti jujunucutique, ja' ti c'u che'el tsc'an ti yo'ntone.

⁸ Yu'un hech albil sc'opilal ti Cristoe ti sc'op ti Diose:

Tsjimbe yabtel ti pucuje yu'un hech tscolta loc' tal ti snich'one.

Patil tsut batel ti vinajel.

C'alal te xa oy ti vinajel chlic yac'be yal tal sp'ijilic ti xnich'nabe, ti xchie.

⁹ Yu'un ti “tsut batel ti vinajel”, ti xchie, yu'un te ono'ox yalem tal ti vinajel. Ma'uc no'ox li' ti balumil ihul, iyal batel c'alal ti c'atimbac uc.

¹⁰ Ja' Cristo ti iyal tale. Ja' ono'ox ti icha'sut muel ti vinajele yu'un hech laj sventain scotol, balumil, c'atimbac, vinajel.

¹¹ Ja' hech laj yac'buntutic jp'ijiltutic. Oy laj yac'bun jp'ijiltutic yu'un chcaltutic ti c'u yepal laj quiltutic ti i'ay ti Cristoe. Oy laj yac'bun jp'ijiltutic yu'un chixch'amumbuntutic quetutic ti Diose ti ora no'ox chcaltutic ti c'u che'el chiyac'buntutic jna'tutic ti Diose. Oy laj yac'bun jp'ijiltutic yu'un chba calbetutic ti sc'op ti Diose ti much'utic mu ya'yojuque. Oy laj yac'bun jp'ijiltutic yu'un ti jventaintutic ti jch'unojeletique ti jujutsop. Oy laj yac'bun jp'ijiltutic yu'un ti jchanubtastutic ti sc'op ti Diose ti quermanotique.

¹² Hech laj spas ti Diose yu'un hech chich' coltael ti much'utic t'ujbil yu'une yu'un hech chac' sbaic ti abatinel yu'un ti Diose. Hech stsac yip ti sc'op ti Cristoe.

¹³ Hech xmelmun batel asta co'ol oy xch'unojel co'ntontic jcotoltic, asta co'ol chcojtiquntic ti Snich'on ti Diose. Hech ibat o. Hech oy yip co'ntontic. Hech oy yutsil co'ntontic hech chaj c'u che'el yutsil yo'nton ti Cristoe.

¹⁴ Yu'un mu xtun mi hech chaj c'u che'el ololetic j'oc' toyol co'ntontic j'oc' tspec'tsaj co'ntontic. Yu'un mi hech ti co'ntontique, c'uc no'ox c'op ti jch'untic hech chislicucutic batel hech chaj c'u che'el oy c'usi tslic batel ti iq'ue. Mu hechuc chc'ot ti pasel mi oy yip co'ntontic. Mu xijlaj ti lo'lael yu'un ti much'utic p'ij yo'ntonic scuyojo sbaique.

Mu xbolib co'ntontic yu'un ti c'usi mu meleluque ti chijyalbucutique.

¹⁵ Ti ho'ucutique ti jch'umbetic ti sc'op ti Diose ti ja' melele. Chijc'uxubinvanucutic. Ti jchambetic yo'nton ti Cristoe yu'un ja' joltic c'otem.

¹⁶ Ja' sventainojucutic jcotoltic yu'un ja' sbec'talucutic c'otemucutic. Hech yu'un lec ti jchi'in jbatic ti abtel xchi'uc ti Cristoe. Hech yu'un co'ol ti jcolta jbatic yu'un hech xu' ti yabtel ti Diose. Hech co'ol oy yip co'ntontic yu'un c'ux chca'i jbatic jcotoltic hech ch-epaj ti much'utic chch'umbeic sc'op ti Cristoe.

Ja' sc'opilal ti ja' ti c'u che'el tsc'an lec ti jpas-tic yu'un ti quich'ojtic ti ach' cuxlejale ti sventa ti Cristoe

¹⁷ Hech yu'un chacalbeic avi to. Chajpasoxuc ti mantal ti stojol ti Cajvaltique. Mu xa me xanopic hech chaj c'u che'el tsnopic ti achi'iltaque ti mu sna'ic bu oy ti Diose yu'un hovil ti c'usi tsnopic ti yo'ntonique.

¹⁸ Oy ti ic'osil ti yo'ntonique. Mu'yuc bu yich'ojic xcuxlejalic yu'un ti Diose yu'un bol yo'ntonic, mu sc'an xch'unic.

¹⁹ J'ech'el boliben yo'ntonic, puru mulivajel batem ti yo'ntonic, mu spajes sbaic mi jutuc, toyol yo'ntonic yu'un tspasic scotol ti c'usi chopole.

²⁰ Ti ho'oxuque mu hechuc chachanubtasat yu'un ti Cristoe.

²¹ Yu'un ava'yojbeic sc'opilal ti Jesuse, yu'un nachanubtasatic ti sc'ope ti ja' melele,

²² hech yu'un j'ech'el comesic ti poco cuxlejale, ja' ti c'usi laj apasic ti vo'onee. Yu'un

chislo'laucutic ti jbec'taltique asta ch'ayel chijbat yu'un.

²³ Ja' me xanopic ti ach'e.

²⁴ C'anic me ti ach' cuxlejale, ja' ti toj avo'ntonique ti lec avo'ntonique ti mero meles hech chaj c'u che'el yo'nton ti Diose.

²⁵ Hech yu'un j'ech'el chacomesic ti nopc'ope. Meleluc me ti c'usi chavalbe abaique, yu'un co'ol achi'inoj abaic ti stojol ti Cristoe.

²⁶ Mi cha'iline, mu me teuc chata amul yu'un. Ac'o lajuc avo'nton ti ora, mu me sjunuluc c'ac'al cha'ilin.

²⁷ Yu'un ti c'alal ilinemote, mu vocoluc chasujot ti mulil ti pucuje.

²⁸ Ho'oxuc ti j'elec'oxuc ono'oxe, mu xa me xa'elc'ajic. Ja' tsc'an ti Diose ti ac'o tunuc ti ac'obique yu'un chapasic lequil abtel, yu'un chacoltaic ti much'utic me'onetique.

²⁹ Mu me xloc' bolc'op ti ave. Ja' no'ox chaval ti lequil c'ope yu'un hech chacolta ti much'u chac'opone, hech chich' bendición ti aventa.

³⁰ Mu me xavac'be yich' mul ti Ch'ul Espiritu yu'un ti Diose yu'un ja' señail yac'ojboxuc ti Diose ti chacolique c'alal tsta yorail ti chijcolucutic jcooltique.

³¹ Ac'o comuc avu'unic ti sc'ac'al avo'ntonique xchi'uc ti cha'ilinique xchi'uc c'ac'al c'op, xchi'uc labanvanej, xchi'uc scotol ti c'usi chopole.

³² C'ux me xava'i abaic. Ac'o ti q'uelel yutsil avo'ntonic. Pasbo abaic perdón hech chaj c'u che'el laj xa spasbot perdón ti Diose ti sventa ti Cristoe.

ti sventa ti Cajvaltique. Hech yu'un ac'o ti q'uelel ti lecuben xa ti avo'ntonique.

⁹ Yu'un mi lecuben ti co'ntontique, ja' chloc' tal puru lec, puru toj, puru melez.

¹⁰ Ja' me xanopilanic ti c'usi lec chil ti Cajvaltique.

¹¹ Mu me xachi'inic ti much'u chopol ti c'usi tspasique yu'un oyic ti ic' osil. Ja' lec ti chavalbe ti sc'op Diose ti mu xtun ti hech tspase.

¹² Yu'un chopol ti jyalet ti c'usi tspasique, hech yu'un chiq'uexavucutic ti yalel.

¹³ Yu'un mi chcalbetic ti sc'op Diose, hech chlic ti chopol ti c'usi tspasique. Mi chch'unic ti oy smulique, hech oy chlic sutes yo'ntonic, hech chlic lecubuc yo'ntonic uc.

¹⁴ Ja' yu'un ti hech chal:
Chcha'cuxi ti much'u chamen chil ti Diose yu'un ti mulile.

Ch-ac'bat ach' cuxlejal yu'un ti Cristoe, ti xchie.

¹⁵ P'ijananc me, lecuc me ti c'usi chapasique. Mu me bolucoxuc. P'ijucoxuc me.

¹⁶ Ja' tsc'an ti jujun c'ac'ale pasic me ti c'usi leque yu'un yac'oj sba ch-epaj ti mulil ti ora to.

¹⁷ Hech yu'un mu me xapasic ti c'usi mu xtune. C'ambo vocal ti Diose yu'un ac'o xayac'bot ana'ic ti c'usi chapasique.

¹⁸ Mu me xayacubic yu'un ja' chasbolibtasot. Ja' ac'o xasventaimboxuc avo'ntonic ti Ch'ul Espiritue.

¹⁹ Ja' lec c'opono abaic ti sc'op ti Diose xchi'uc ti sq'uejoj ti Diose. Q'uejinanic ti avo'ntonic yu'un ti Cajvaltique. Albeic ep vocal ti stojol.

²⁰ Ti c'usi chayac'bot ti Diose mi bendición mi volol, tsc'an ti hocol aval xavutic ti Jtotic Diose. Ja' ti sventa ti Cajvaltic Jesucristoe yu'un ti hech chavalique.

Ja' sc'opilal ch'umbo abaic amantalic, xchi

²¹ Ch'umbo abaic amantalic hech chapasic ti muc' ti Cristoe.

²² Antsetic, ch'umbeic smantal ti amalalique hech chach'umbeic smantal ti Cajvaltique.

²³ Yu'un ti vinique tsventain ti yajnile hech chaj c'u che'el chisventainucutic ti Cristoe ho'ucutic ti jch'unobjetic ti sc'oje. Ti antse ch-u'uninat yu'un ti smalale yu'un chcoltaat yu'un, hech chaj c'u che'el chijyu'uninucutic ti Cristoe yu'un laj yac' sba ti milel cu'untic.

²⁴ Hech yu'un hech chaj c'u che'el ti jch'umbetic smantal ti Cristoe, ho'ucutic ti jch'unobjelucutique, ja' no'ox hech uc ac'o xch'umbeic scotol smantal smalalic ti antsetique.

²⁵ Viniquetic, c'ux me xava'yic ti avajnilique hech chaj c'u che'el c'ux laj ya'yucutic ti Cristoe yu'un laj yac' sba ti milel cu'untic, ho'ucutic ti jch'unobjtic ti ja' Jcoltavanej cu'untique.

²⁶ Nispocbucutic co'ntontic. Ti ich'ho'e ja' yu'un ti pocbil xa ti co'ntontique. Lecuben xa ti co'ntontique ti sventa ti sc'oje.

²⁷ Yu'un hech chijyic'ucutic ti stojol jcotoltic ti jch'unobjtic ti ja' Jcoltavanej cu'untique yu'un oy yutsil co'ntontic, mi jutuc mu chopolucutic, mi jutuc mu bolibenucutic, mi jutuc mu'yuc c'usi yan. Lecubtasbil co'ntontic chijc'ot, mu'yuc jmultic chijc'ot ti stojol.

28 Ja' no'ox hech uc ti viniquetique c'ux ac'o ya'yic ti yajnilique hech chaj c'u che'el c'ux cha'yic ti sbec'talique. Ti much'u c'ux cha'i ti yajnile, c'ux cha'i sba uc yu'un jun no'ox ic'otic xa.

29 Yu'un mu'yuc much'u chilinta ti sbec'tale. Ja' tsmac'lin, chc'uxubin hech chaj c'u che'el chismac'linucutic, chixc'uxubinucutic ti Cristoe, ho'ucutic ti jch'unojtic ti ja' Jcoltavanej cu'untique.

30 Ja' svinquilel Cristo c'otemucutic. Sbec'tal xchi'uc sbaquel c'otemucutic yu'un chixc'uxubinucutic.

31 Yu'un hech ts'ibabil ti sc'op ti Diose: “Hech yu'un ti viniquetique tscomes stot sme', chic' yajnil. Jun no'ox chc'ot xchi'uc yajnil”, ti xchie.

32 Ja' no'ox hech jun oyucutic xchi'uc ti Cristoe, ho'ucutic ti jch'unojtic ti ja' Jcoltavanej cu'untique. Jun no'ox yutsil, mu stac' jna'tic c'u x'elan.

33 Hech yu'un jujunoxuc c'ux me xava'yic avajnilic hech chaj c'u che'el c'ux chava'i aba atuquic. Ti antsetique ac'o spasic ti muc' ti smalalique.

6

1 Queremetic, tsebetic, ch'umbeic smantal ti atos ame'ique. Yu'un chana'ic ti hech tsc'an ti Cajvaltique, hech chapasic.

2 “Pasic me ti muc' ti atos ame'ique”, ti xchie. Ja' ti jun mantal ti chal ti oy bendición chavich'ique mi laj ach'unique.

3 Ja' ti bendicione ja' ti chnatej avorailic li' ti balumile.

4 Ho'oxuc ti stot sme'oxuque, mu me xavilbajinic ti avol anich'onique yu'un hech asta chlic

sc'ac'al yo'ntonic avu'unic. Mu me hechuc chapasic. Ja' tsc'an ti oy ti avo'ntonic ti Cajvaltique yu'un hech lec chapasic ti mantal, lec chataq'uiic ti stojol ti Cajvaltique. Yu'un ti lec chapasic ti mantale, persa chch'un ti amantalique.

⁵ Ho'oxuc ti mambiloxuc, hech oyoxuc ti mozoile, ch'umbeic smantal ti avajvalique li' ti balumile, xi'ic me, pasic me ti muc'. Junuc me avo'ntonic ti stojol hech chaj c'u che'el jun avo'ntonic ti stojol ti Cristoe.

⁶ Ma'uc no'ox lec cha'abtejic c'alal yac'oj sba chasq'ueloxuc yu'un chac'an ti lec chayilote. Scotoluc ora nichimuc no'ox avo'ntonic chapasic. Toyoluc me avo'ntonic chapasic c'usi tsc'an ti Diose yu'un chana'ic ti yabatoxuc ti Cristoe.

⁷ Yutsiluc me avo'ntonic chavac' abaic ti abatinel. Yu'un chana'ic ti oyoxuc ti abatinel yu'un ti Cajvaltique, ma'uc no'ox oyoxuc ti abatinel yu'un crixchanoetic.

⁸ Chana'ic ti chijyac'bucutic jmotontic ti Cajvaltique jujunucutic yu'un ti c'utic lec laj jpastique manchuc mi oyucutic ti mozoil, manchuc mi oyucutic ti libre.

⁹ Ho'oxuc uc ti yajvaloxuque lecuc me chapasbeic uc. Mu me xa'utvan yu'un chana'ic ti te oy vinajel ti Avajval uque. Yu'un ti Cajvaltique mu yu'unuc tst'uj ti much'u chc'uxubine. Ja' co'ol chixchapanucutic jcotoltic.

Ja' sc'opilal ti c'utic yac'ojbucutic ti Diose yu'un hech tsts'al cu'untic ti pucuje

¹⁰ Ja' slajeben xa chacalbeic avi to. Quermantac, yu'un mu'yuc yip avo'ntonic atuquic, hech

yu'un ja' xavich'beic yip yo'nton ti Cajvaltique, yu'un jun no'ox oyoxuc xchi'uc.

¹¹ Ich'ic me ti amaquique ti chijyac'bucutic ti Diose yu'un hech xu' tstsas avu'unic ti pucuje ti stalel chlo'lavane.

¹² Yu'un ma'uc ti jtsal jbatit xchi'uc ti much'utic co'ol jbec'taltic jch'ich'eltic xchi'uque. Ja' ti jtsal jbatit xchi'uc ti mu xquilitic ti jsatique ti mu'yuc sbec'talique. Ja' ti totit pucuje xchi'uc ti bic'tal pucujétique ti sventainojic ti muliletic li' ti balumile, ja' ti ep sp'ijilique, ti ep yabtelique, ti ep chch'umbat smantalique.

¹³ Hech yu'un ich'ic me ti amaquique ti chijyac'bucutic ti Diose yu'un hech mu xastsalot ti pucuje ti yorail chaspasbot proval ti avo'ntone. Mi chapaloxuc ti lec, hech xu' avu'unic.

¹⁴ Ja' hech chachapan abaic. Ti chach'unic ti sc'op ti Diose ti ja' melele, ja' smac ach'utic. Ti chach'unic ti toj avo'ntonic chayiloxuc ti Diose, ja' smac avo'ntonic.

¹⁵ Ti nichim no'ox avo'ntonic chac'an chapasic c'usi tsc'an ti Diose yu'un chana'ic ti lec yo'nton ti Diose avu'unic ti sventa ti Jesucristoe, ja' smac avacanic yu'un hech mu xajach', yu'un hech mu xap'aj ti mulil.

¹⁶ Ti chach'unic ti chascoltaot ti Jesucristoe, ja' smac scotol abec'talic yu'un hech chlaj yip ti mulile hech mu xastsaloxuc. Ja' sbolil yo'nton ti pucuj lume.

¹⁷ Ti chach'unic ti chacolique, ja' smac ajolic. Ti sc'op ti Diose ti chayalboxuc ti Ch'ul Espíritue, ja' avespadaic.

¹⁸ Scotol ora c'oponic Dios. Alic vocol ti stojol

ti Diose yu'un hech chascaltaoxuc. Yu'un ti hech chavalbeic vocole, ja' ti sventa ti Ch'ul Espíritue. Viq'uuluc me asatic, pasic me tsots. Scotol ora c'opombeic Dios ti stojol ti co'ol oyoxuc ti stojol ti Diose xchi'uc.

¹⁹ C'opombucun Dios ti jtojol uc, ac'o xiyalbun ti Diose ti c'usi chcale yu'un hech mu xixi'. Hech jamaluc me ac'o cal ti ac'opilalic ti chacolic uque.

²⁰ Ja' yu'un ti chuculun ti cadena-taq'uin ti ora to yu'un hech ti jchol. C'opombucun Dios ti jtojol yu'un ac'o xiyac'bun stsatsal co'nton hech jamal ti jcholbe ti sc'ope. Yu'un hech tsc'an ti jpas.

Hech ilajyo'nton laj sc'opon ti carta ti quermanotique

²¹ Yu'un ta xa xava'ibucun jc'opilal ti c'usi ic'ot xa ti pasel ti jtojole, scotol chc'ot yalboxuc ava'yic ti Tíquicoe. Ja' ti quermanotique ti c'ux ti co'ntonotique, ti jun yo'nton yac'oj sba ch-abtej yu'un ti Cajvaltique.

²² Hech yu'un ti jtac talel ti atojolic yu'un hech chava'yic ti lec oyune, hech chmuc'ub avo'ntonic.

²³ Ti jc'ambe vocol ti Jtotic Diose xchi'uc ti Cajvaltic Jesucristoe ti ac'o xayac'boxuc jun avo'ntonic ti jujunoxuque. Ti jc'ambe vocol uc ti más lec ac'o xach'unique hech más c'ux chava'i abaic.

²⁴ Ac'o ac'batuc bendición yu'un ti Diose scotol ti much'utic scotol yo'ntonic c'ux cha'yic ti Cajvaltic Jesucristoe.

**Ja' ti ach' Testamento: ja' sc'opilal ti
Jesucristoe ja' ti Jcoltavanej cu'untique
New Testament in Tzotzil Huixtan; tzo
(MX:tzo:Tzotzil)**

copyright © 1995 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tzotzil

Dialect: Huixtan

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tzotzil, Huixtán [tzo], Mexico

Copyright Information

© 1995, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Tzotzil

© 1995, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022

bfc04b0b-e3f6-5d33-a55e-c38b6d9b8579